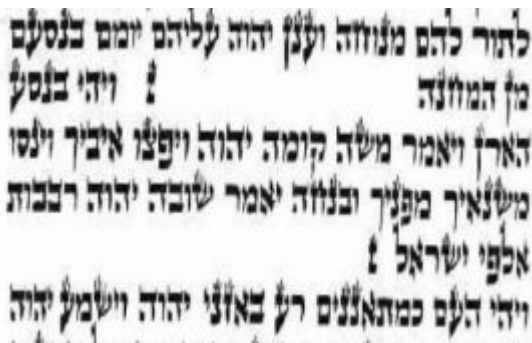

Pericopa Behaalotcha - Paraşat Vayehi binsoa [anul 5780] וַיְהִי בִּנְסֹא

La mijlocul acestei pericope se află două versete cunoscute de orice evreu care se roagă de Şabat la sinagogă. Este vorba despre cele două versete din cartea Numeri 10:35-36: „Şi când pornea chivotul, Moşe zicea, [ridică-Te Adonai şi să se risipească vrăjmaşii Tăi, şi să fugă dinaintea feţei Tale cei care Te urăsc! Şi când se odihnea, zicea, Întoarce-Te Adonai, \(la\) zecile de mii ale miilor lui Israel](#)”.

Ele sunt atât de cunoscute fiindcă primul verset este acela pe care noi îl spunem, cântând, atunci când scoatem Toraua din Aron Hakodeş, iar al doilea verset se spune la înapoierea Torei în Aron Hakodeş. De ce au fost alese aceste versete să fie spuse la scoaterea şi la înapoierea Toraei este clar. Totuşi sunt câteva întrebări care trebuie puse în legătură cu aceste două versete şi mai ales cu locaţia la care se află în cartea de Tora.

Primul lucru clar este că noi citim aici despre chivotul care era cărat de evrei în timpul peregrinărilor lor în pustiu. Ceea ce este mai puţin clar, de ce apare acest episod tocmai aici unde nu este vorba de mers în pustiu. Doar nu este vorba aici că evreii ar fi în mişcare. Ei tocmai staţionau. Tocmai din această cauză înţelepţii, HaZaL şi comentatorii văd în aceste două versete, 85 de litere, o pericopă, *paraşa*, aparte. Mai ales că şi *masora*, adaugă două semne înainte şi după ele, după cum se poate vedea de pe fragmentul de text ataşat. Acest semn este unic în Tora în acest loc şi se mai află o singură dată în TaNaCH, în Psalmi 107, versete 23-28. Acest semn este o literă ebraică NuN întoarsă pe dos. Aceste semne ne spun că textul aflat între ele nu se află la locul lor corect şi aparţin în altă parte. Ele sunt interpretate că ar fi o pericopă separată, dar din cauza versetelor reduse, doar două, au fost incluse aici. Aşa ne învaţă de exemplu marele înţelept RaMBaM (Maimonides).

Unii înţelepţi cred că aceste versete sunt o parte dintr-o carte întreagă care s-a pierdut şi a dispărut. Printre ei se numără marele Tana, Rabi Iehuda Hanasi. În Mişna scrie că o carte de Tora care s-a pierdut, de exemplu într-un incendiu, dacă au rămas din ea cel puţin 85 de litere ca în pericopa noastră, ea murdăreşte (impură) mâinile. Aceasta înseamnă că un text mai mare de 85 de litere poate fi echivalent la un sul, are proprietăţile unui sul, adică a unei cărţi. Şi RaMBaM ne explică aici că acest lucru înseamnă că dacă, de exemplu, este un incendiu de Şabat şi au rămas 85 de litere sau ea conţine numele lui Dumnezeu, trebuie salvată. Aici trebuie explicat că stingerea unui foc este interzis de Şabat ca şi aprinderea lui, în afară de pericol la viaţă, *picuah nefesh* פִּיקוּחַ נֶפֶשׁ. Aşa apare în tractatul Sofrim şi în alte surse că cartea BeMidbar/Numeri este compusă de fapt din trei cărţi, două dintre ele fiind pierdute din cauza păcatelor comise de evrei în pustiu. Şapte cărţi care sunt egale cu cele şapte zile ale săptămânii, cu cele şapte candelale ale sfeşnicului *Menora*.

Ne mai rămân două probleme de rezolvat, dintre multe altele. Prima, unde s-ar potrivi această pericopă, dacă ar fi vorba de o pericopă. Şi aici sunt mai multe propuneri. Una spune că s-ar potrivi la episodul războiului contra lui Midian, care apare în BeMidbar/Numeri, cap. 31. Aluzia o găsim în versetul 6: „Şi Moise i-a trimis la război, câte o mie din fiecare trib, pe ei şi pe Pinhas, fiul lui Elazar, cohenul, la război, cu uneltele sfântului locaş şi cu trâmbiţele de fanfară, în mâna lor”. După această variantă, „uneltele sfântului locaş” sunt în primul rând chivotul pentru mişcarea căreia se roagă Moise în pericopa noastră.

O a doua variantă, mai răspândită în diferitele maidraşim este că această pericopă aparţine evenimentului

steagurilor triburilor. Noi citim despre acest eveniment în Numeri cap. 2 și apoi când tabăra se pune în mișcare în cap. 10. Aici este cel mai logic ca Moșe să pună chivotul în fruntea taberelor și să spună rugăciunea din pericopa noastră.

Acum vom încerca să înțelegem fiecare cuvânt din această rugăciune. În fond, aici este vorba despre două rugăciuni, una când se mișcă și una când se oprește. Un lucru este clar – el se roagă spre norul care acoperea cortul. Așa putem înțelege începutul „Ridică-te Adonai”, iar în ebraică *Cuma Adonai*, קומה א'. Această formă a verbului cu adăugarea vocalei A la sfârșitul forme de imperativ, reprezintă în ebraica biblică, ca și în celelalte limbi semitice, o formă de imperativ afirmativ accentuat. Cu alte cuvinte este vorba ori de un ordin puternic, ori ca în cazul nostru de o puternică implorare. Întrebarea este, de unde să se ridice Domnul? Dacă înțelegem că Moșe se referă la nor, este clar că el se roagă ca norul să se ridice pentru ca poporul să poată să pornească. Iar când voiau să se oprească, el ruga, cu aceeași ardoare „Întoarce-te” norule și așază-te pe cort ca să ne oprim. Mai grea este continuarea la ambele rugăciuni. La prima apar două verbe sinonime în mod parțial, dușmani și cei care te urăsc. Noi găsim un verset asemănător în Psalmi 68:1: „Să se ridice Domnul, să se împrăștie vrăjmașii Săi, și să fugă dinaintea Lui cei care-L urăsc”. Aceste două verbe mai apar și în Psalmi 83:2-3 în altă frază. Această explicație de rugăciune către nor se bazează pe unele traduceri în aramaică. Alte surse dau alte variante. De exemplu RaȘI bazându-se pe alte midrașim spune că Moise mergea înaintea taberei cu trei zile și atunci se ruga la Dumnezeu să se ridice și să pornească tabăra.

Și continuarea celei de a doua rugăciune este grea de explicat. Problema este cum înțelegem cuvântul „întoarce-te”, de unde și spre unde să te întorci? Și continuarea „zecile de mii ale miilor lui Israel” este greu de înțeles, mai ales legătura dintre cele două părți. În traducere s-a adăugat cuvântul „la” care nu apare în original. Este una dintre posibilități. Așa apare în traducerea în aramaică a lui Onkelos: „Întoarce-te să stai în mijlocul sutelor de mii ale poporului tău”.

După alte traduceri și alte comentarii, verbul „Întoarce”, *șuva* שובה înseamnă și a se întoarce la liniște și pace. Probabil este vorba despre întoarcerea lui Dumnezeu de la supărarea lui, după cum apare în Isaia 30:15: „Revenind și rămânând în odihnă, veți fi salvați în liniște”. Alte comentarii spun că i-a binecuvântat pe zecile de mii de israelieni.

Oricare ar fi înțelesul celor două versete, noi stând de fiecare Șabat în fața Aron Hakodeș, să cântăm din tot sufletul aceste cuvinte eterne cărora li s-au adăugat la rugăciune și cuvintele eterne ale profetului Isaia 2:3: „Pentru că din Sion va ieși Toraua și din Ierusalaim cuvântul lui Adonai”.

כי מציון תצא תורה, ודבר-יהוה מירושלם